

altara dseefmas top saimotas. — Tapat tai laikrafsia, Schwingulim un Brenzim farunajotees, waram redset, fa muhsu mahzitaji top jesuiteem nostahditi blakam. Tod top tahtak norahdits us jesuitu litteni, t. i. winti efoi fa funi isdsichti is Franzijas. — Tihri schehl, fa salihdsina-schana peepefchi beidsahs un Schwingulis un Brenzis neka nefako par jesuiteem blakam stahwoscha mahzitaju litteni, jo tad ta leeta buhlu pilnigi slaidra. Bet nekas par to; is katis no scheem pa pusei aktlahteem wahrdeem it labi sinahs, tohdu litteni Schwingulis un Brenzis ir nolehmu-fchi muhsu mahzitajeem. Laitam schee warenee „tautas wihi“ wehlahs, fa Latvija valstu „tulfscha un astahta“ — bes preefesta uu Deewa waheda, — tai Sobgals, Schwingulis un Brenzis — walditu jo spehzigi."

Janni Datweeschu amata wahrdi.

Ka wahrdas „basnizas lungē“ apshmē mahzitaja amatu, to gan iškatriš Latweetis it labi sinahs, jo tas ir wežs wahrdas, ko Latweefchi jau gadu ūnterū leetajuschi un kas atrodahs wifas Latweefchu pahtaru un dseesmu grahamatās, — tas ir wahrdas, ko pat ar zirvi is Latweefchu walodas wairs newar iſzirst. Bet muhsu „Latweefchu Awisei“ nepeeteel ar fcho jauko, loscho wahrdu, tapēbz wina nehmahs farvā fhi gada 33. num. eeteikt faweeem „mihleem lasitajeem“, ka wahrdi: „Muhsfejs. melnais, knaučis, nebehdneels un lehrzoschē frauklis“ ari apshmejot mahzitaja amatu. Negribu tizet, ka Latweefchi jeb kad spehs ar scheem wahrdeem eedraudsetees, jeb fahks winas lihdsschiniga, Latweescheem til mihla wahrdas „basnizas lungē“ weetā leetot. Kā rohdahs, tad „Latweefchu awise“ ar tahdu aplamigu wahrdu tulksfchanu gan nam gribejuse zitu neko panahkt, kā til ar faweeem „mihleem lasitajeem“ pa godam iſjototees, lai gan fchahdi prastī joki, it daschu reisi loti bailiga leeta. Kad laikrakfs, kas nodarbojahs ar Deewa wahrdeem un politiku, eefahk jokot famus lasitajus, tad tā arween ir fhime, ka winam nahwes stundima ir tuwu. To mehs nupat peddshwojahn pee neloika „Tautas beedra“. „Tautas beedris“ fawu nopeetno dsihwi apnizis, fahka jokotees, t. i. ūhfsit faweeem lasitajeem, ka winach efot ūladiga kafija, kuras dserfchana ūlachdejot zilwela wese libai. Kad pahri nedeku wehlaki winach rakstija lihds ar fw. Deewa wahrdu farvā lopā, ka winam efot uskrītis plēkis us pakakas u. t. t. Tā iſjokojees, aismiga „Tautas beedris“ us muhschigu duſu. Kad til nu „Latweefchu Awise“, kura ari nes politiku ar Deewa wahrdeem un kuras lasitaju ūlats jau ūchogad it labi ūtaruzis, ūwus „mihlus lasitajus“ tā ūloda ma, ari neaismeeg ūldā nahwes meedskā —

Maffawā, labibas mehneshā heidjamā veenā 1881. Pehrsons.

Waj kari ir wajadfigi?

Zaur to, ka „Starptautisku likumu reformu beedribas“ lozekti ar Wahzijas seldmarshalu grahsu Moltski farakstiju-schees, ir nesen atkel kahds jaustojsums tizis aiskusinats, kurā strihdoschās partijas, satra par sawu taisnību pilnīgi pahrlezzinata, nezpehj pretnelam peerahdit, ka tas maldabs. „Karsch ir noeedība un naw tadehk nekahdā wihsē atveh-lejams“ un „karsch ir weenigais un taisnīgais libdellis, ar ko walsts lablakhschanu, godu un patstahwibū war apdrošinat“ — schee abi teikumi naw domu strā uemas fa-līhdīnajami, bet waj weens no teim ja-atsībst var vateefību? Waj karsch ir noeedība? Noeedība ir: kahda strahpes jeb foda likuma pahrkāpīchana. Kahdu foda likumu karsch pahrkāpī? Morale, taisnība un fodu likumi grosahs gan pehz zilwelū isglihtības stahmokla un nepastāhw tadeht alasč weenadi, bet wehl neweena tauta naw tāhdus likumus islaidufe, kas karus aiseeds, un naw ari domojams, ka kahda tauta to kahdreis dorihs, jo karsch ir daškreis tikai atgainaschanahs erozīs un atgainaschanahs erozi newar wiš preefīch wiſahm reisahm aisselegt. Tadehk, kaut gan karsch ir nizinajams, tad tomehr tas naw noeedība. Bet waj tas ir weenigais un ihstaīs libdellis, ar ko war kahdas walsts lablakhschanu, godu un patstahwibū apdrošinat? Waj nekad tāhdi kari naw bijuschi, ar ko semem un walstīm šķībs mantas lauvitas, ar ko nezilmezigi war-mahki raudītīuschi sawu waru vaylakshinot un ar ko semes eekšķīgas šķelshchanahs zaur nemeereem ar ahreeni no-beidsa? un waj tas ir alotsch weenigais libdellis? Daudzi atgadījumīs šķelshchanahs un nemeeri ir zaur „šķībrejeem“ tiluschi isslibdīnati. Ari otrs teikums neleekabs vateefā buht. Raudīšķīm abus pretīgus teikumus sameenot uz kahda posīhtama tresīha pamata: „Karsch ir zībnīschanahs ar eerotīscheem starp diwohm patstahwigabm walstīm; minšķi is-fķīr, kura no abahm eespehj otrai sawu gribu usspēest; minšķi israhda tīkai kura no abahm taiā reissā sinraka.“

Wiss ir wajadīgs, kas pateesi noteek un wiss noteek pateesi, preeskā fa ir wajadīgi eemesli jeb zehloni. Tas jautajums: „Woj tari ir wajadīgi?“ pahrwehrschaabs tadehs par labaki apspreeshamu jautajumu: „Woj tee zehloni kahdreib heigsees, kas libdi šķim tarus vadarija var wajadīgēem?“ Deewa grību nepeeminesim šķē nemas; tad titai

waretu domat, la Deewa karus grib, kad wifus breesmu
darbus, kas pafaulē noteel, waretu par Deewa gribu dehwet.
„Winfch now to nowehrsis, winfch ir Wifuharenajs, tadeht
wifch ir to gribesjs. — tas iinhalt, kad zilweks eedroschij-
najahs par Deewa gribu spreest! Tapat kara labo puši
atstahsim schajā jautajumā ne-eewehrotu; jo deht kara labahs
puses karsh netek nelad sahkti. Bes tam ar ſchō labo
puši ir itin fawada buhſchona. Par labo puši teek tas
dehwets, ka zaur fareem leeli un kreetni farakteri teekot pa-
ſihſtami, kuri bes fareem paliktu gluschi nepaſihſtami. Waj
tas buhſtu par ſlahdi? Lai wixi paleek nepaſihſtami, kad
tikai wixi ir ihſti dauds, un waj tas, la flaweni wahrdi
waiteojahs, atſwer preeſch zilwezes to, ko karsh wintai pa-
dara, jeb kas lihds ar karu eerodahs. Id par peemehru:
nahwe un molas tuhksioscheem un aktal tuhksioscheem, wi-
ſadas iſpoſiſchonas, netikumi, dahrdfiſbas, truhlumi un
dauds zitas tahdas laites, kas zaur kara launo puši zelahs;
waj wixa labā puſe war to wiſu atlihdsinat? Launumam
lihdsi nahk ari kahds labuns, ka zaur labunu daschreis
launums iſzelahs, bet tilpat mas, la pehdigais ir labumam
launa puſe, tilpat mas pirmais ir launumam labā puſe.

Rahdi zehloni padarija lihds schim karus par woja-dsigeem? Tiski weens tahds zehlons ir usrahdamis: zil-welu nefatiziba. Pahrgalwibā un pilnu spehku fajuhtot, jaunekli melle zihniatus zihniatu dehk; wineem newajag us to nekahdu zitu eemeslu un noluhsu, wineem peeteel, ka mor pretnelu sadragat un nogahst. — Schi laika periodi walstis ir jau pawadijuschaas. Bet par welti winas nefahf sistees un kantees, winas sadurahs tikai leetu dehk, kuras toresi par swarigahm tura, dehk semes eeguhfchanas, spehla un goda. Ir domajams, ka pehz ilga laika pehdigi wiha pasaule buhs tiski tautu starpa ta isdalita, ka tahs peederruma dehk neliks wairs nelahda nefatiziba zelta. Bet tas ir masati domajams, ka zenschanahs pehz spehla un waras lahddreis heigfees. Wehstures gahjumu war eedomates la-ween grib, zilweku un tautu starpa alasch spehkom jawairojahs un jamosinojahs un zaur to jazekahs sadurshanahm un Kildahm. Un goda fajehgumis! Waj prahtam buhs alasch eefpehjamis, godkahrribu mehrenas robeschahs fawaldit? waj ar prahtu peetiks, ka walstis islihdsinahs Kildas un nefatizibu tilumigi? Tagadejā laikā nahkahs wehl grubti to eedomates! Nefatiziba valiks gan laikam par zilwezes ihpaschumu, lamehr wina wehl jo augstaku radibas stah-wolli extremis jeb heigfees.

Bet waj tad swarigas starpibas buhs muhscham ar aerotschu waru jaisschir? Us schihreju teesahm finans war masu swaru lilt. Mosakus strihdus-jautjeenus, kuru deht dalibueeli neatschit tahs puhles par wehligahm warenos kara-aparatus sahkt danzinat, atwehleja lihds schim labprahf fahdam treschajam isschirkir un tas notils turymak ari, bet swarigas lekas lihds schim mehdsu zitadi isschirkir un tas notils turymak ari. Waj fahds doma nopeetri, ka bija espehjam, tahdas tildas, lihds bija starp Austria un Italiju, starp Austria un Pruhfiju, starp Wahziju un Franziju, zur schihreju teesu islihdsnat, tahs tildas, kuras tika ar leelishahm osins isleefchanahm isschirkitas? Kamehr robeschu jautajumi naw galigi isschirkir, kamehr walstis wehl us semes paplaschinaschanu domahs, tilmehr meers newarehs nelad ilgi pastohvet; un tagad semes paplaschinaschanas fahrums ir wehl pilnd seedas, tagad ir wehl kultura wassis, kuras zenfchahs semes gabalus peesawinat, kuras wizahm naw nemas wojadfigs. Peescheem apstahlkeem grafsam Molikem war wehl ilgu laiku taisniba valik, kad deht meera ustureschanas us waldibus gudribu un leelumu wairak fwaru leek ne ka us schihreju teesu. Ari ta teikuma pateesiba naw noleedsama: „Muhsu gadusimten ir tahds nopeetnis zilweks grubti atrodams, kusch to atbildibu us fewi nemtu, ka wisch sobenu par welti iswell,” kaut gan Pruhfchu-Frantschu kusch 1870. gada bes ihsti swariga zehlona paspruka. Bet pret nu nahkofchu teikumu mums japretojabs. Grafs Molikem saka: „Buhtu wehlejams, ka wicas waldibas buhtu siipras un stingras deesgan, tahs kaislibas fawalbit, ka wicas fawas tautas apmeeringa un ta kare nowehrfch.” Tauto sinu jau itin labi, ka wicas un tikai wicas ir tahs, kuras dahrgos kara-tehrixus aismaks, un satra waldiba, kuras griib meeru turet un ihsta laita pee fawu semju wesele zilweku prahfu opeleere, war drofchi us to pakautees, ka meera domahm buhs wairak peekriteju. Bet Deewamschehl, lihds schim ir gluschi otradi notizis. Waldibas ir waj nu gluschi meerigi un pamudinadamas noskotijuscha, ka kara-fahriga partija leelako lauschu daku peerunaja un rihdisa, jeb wicas paschas pamodinaja lauschu kaislibas un rahdisa tahn zeku.

Dauds teek zerets par tahm nemas neparedsamahm
pahrwehrfchanahm, kuras pa mas gadu-simtrem vasauli
pahrsteigshot. Teekham, tik mas, ka tschetrpadsmitā gadu-
simtenī newareja finat, kas scholaik vasaule notiks, tispat
mas mehs waram par to fapnot, kas diwdesmit un zeturā
gadu-simtenī notiks. Bet faut gan tāhs pahrwehrfchanahs,
kas vehdigajēs gadu-simtendēs notikuscha, isskatahs warenos,
tad tomehr zilweku daba vamatigi ir tahda pate vglitse
tahda bija, mihlesiiba un eenaidē pastahw wehl alosch un

ihpaschi eenaidē israhdahs brihscham asinairās kaujās tahdā
pats fā fenaki. Mehs nedishwojam wairs aif grahwseem
un walneem us neskaitameem falneem, mehs nepajahde-
jamees wairs dseses brundās tehrpuschées un nepawehlam
wairs fareiweem ar schlehppeem muhs pawadit, bet mehs
ispostam un dedfinajam, mehs eewainojam un nosaujam
tā pat fā muhsu fentschi. Mehs efam nedroschibū, kas
fenaki waldija, ar patihkamu meeru pohermainijuschi, mehs
newehlamees nekahdā wihsé, lai tāhs buhschanas wehl at-
greeschahs, bet tagadejahs buhschanas prasa tilpat douds
pahrlaboschanas, fa fenakahs toreiseeem dshiwotajeem, un
fas schojs sind ir pahrwehrs un pahrlabots, fas nesh-
mejahs us muhsu jautajuma kodolu. Lai fari taptu no-
wehrs, tad wajaga bes robeschu galigahm isschirkhanahm,
kahdai gluschi zitai pahrwehrschanai notilt, krajahm domahm
japahrwehrschaħs.

Preefsch tam ir peemehru ihsti dauds. Senaki wehr-dsiba tika par nepeezefchami wajadfigu tureta, bet kulturu nefoschu tautu attihstiba ir peerahdijuse, ka bes wehrdsibas war dauds labaki dshhwot, un klojas domas, kuras ir ihsta schlikreju teesa, nelaui kultura-walstis wehrdsibu wairs foxt. Mehs wehl neredsam kladri, kas loi kreu weeta zelahs, bet nahkamajsa gadu-tuhfsto tas war jau israhditees. Nahls laiks, kurā ziwiliseeretas walstis ta pat no kare sargatees, ka tagad latris prahrtgs zilweks no duela, latris godigs zilweks no fshchanahs,zik mas ween war issargatees, wisu mosaki neuisslata to wairs par godu, otru us dueli jeb fshchanos usaizinat. Alajahm domahm ir tahda nepahrspveh-jama wara, ka winas neatwehle wairs nelad tom no jauna eefahltrees, ko winas reis isnihzinauschos. Winas wara isnihzinause intwifizijas spihdsinaschanu, ragazu noteefaschanu un zitu tizibu peekriteju fadedsinaschanu, ta war, ta wajaga ar kareem ari notift, kad ari tas laiks ir wehl tahki, kurā tas notiks. Un zaur fo war us tahdu, ka isleekahs pahrdrofchū zeribu pakautees? Tas, ka tagadejsa laikā augstake ideali, zilwelu zeenishana un lablkahfchanahs wairofchana, us to spreesch, kara wajadsibas wairak un wairak aprobeshot. Wehsture neusslata wairs koru par wisu swarigako, bet kulturu. Leelee zilwelu dshhwobas un zilwelu laimes ispostitaji neteek wairs til augsta wehrtē tureti fa senali; winu weetu eenehmuschi zilmezes lablkahfchanahs weizinataji, kuri to islabo, ko pirmee isposta. Tagad fahl to jautojeenu jau apspreest, waj kari teefham ir nenowehrscha, zaur wajadsibu usspeesta nelaime, ka tos wajaga zeest, un atrod, ka kari stahw muhfu warā, ka wini ir tikai tad wajadfigi, kad mehs wina zehlonus nenowehrscha. Sawaldism faru nefatizib, isleetasim faru prahtu pee starpibu islihdinaschanas, tad faru wairs nebuhs. Kopehz mehs aisseedsam weenam jeb otram, zitus few par labu isleetat? Tapehz, ka mehs esam sapratuschi, ka weenas walstis lozekli ir ar weenu faii fafeeti, un ka tas faru ihsto labumu aplom saprot, kas rauga-to zaur zitu skahdi pa-wairot. Un waj tadeht naw laikam janahs, kurā walstis atsichtu, ka wisa zilweze ir ar weenu faii faveenota fabeedriba, un ka winahm pret scho fabeedribu ta joisturahs, ka latram lozeslam pret faru walsti? Karfch top tikai kad par wajadsibu, kad pretneeli pahrfahpj prahtha robeshas, jeb kad weens no teem negrib prahtha peenamt, jo protams:

"Pat godigafais fa tad pee meera neteef,
Gad Jaujais Baimanis minu mirene valas"

Kad launais laimiasch wiin meerā neelek,"
un pastahwigam meeram teek zaur to stipri skahdets. La
kahdas launprahfigas jeb weeglprahfigas waldivas warā
stahw, kara uguni uskurt. Yet ir tahdu launprahfibü un
nefreetinibü skajas domas nospreedibüs reis sawā warā.

To sahk pomasam atsikt, ka karsch naw mis nepahr-grosams galawahrd, bet tilai eeraoss isschikschanas libdsellis, ta apkounosha leeziba, ka prahits atmests un sahktis vee waras-darbeem tertees, tai kahdu noluhska panahku, kueu par prahktigus isdaudsinā. Scha noluhska dehk toutas isposta wehrtibas, so winaas ar puhlem un uszichtibu eegumuschaas, ewaino un nahwe ar aprehknu un apbrihnojamu isweizibu sawas pa-audses seedus! Wehz karlahm laujahm, kad metodissli un mabkfligi tildaubis premeeku ir nokauti, zil preeskus uswahreschanas majadsgs, tad teek uswahres fwehtiki swineti; tad dseed Deewam, karsch pawehlē zilwalam zilweku mihsot, misas basnizas flawaas dseefmas un flajahm domahmi naw nekas tam preti, bet tahs preezajahs un gawile libds, ka senaki lauschu pulsi vee raganu fadedsnakshan as preezajahs. Tagad wehl ir ta; bet waj mehs ne-eetam laikam preti, kura pahrnahkuschee uswahretaji tiks ar kluju fwezinakshau un skumigu rotas speeschauu xanemti, kura schehlums par kritischem un par kroykem padariteem dabuhs preefchroku un ta ruhsta majadsiba tiks koti noschelota, kura atkaf zilwelus speduse

zilwezi possit? Kad tas tits faprasts un atshts, ta muhsu
lihdschhina isturefchahs iy titai deewibas un zilwezes ap-
fmeeschana un nizinaschana, luraus mehs teizamees godajot,
tad migla fahls no muhsu azim kris, lura mumus wehl
nekuuj pateesbu redset, tad mehs atshtsim, ta kari naw ne
kahda wajadsiba, un atradiism lihdsellus, zaur kureem mehs
no fcha weza nezilwezibas laika attikuma atswabinasimees.

L. Ruijeneets.

Daschadas sinas.

No eetſchēmes.

Widsemes brunneezibas fahrtigais rudens konvents
la „Rig. Zīga“ dobujuse snāt, fasaultē us 12. oktobri.

Var Widjemes generalsinodi, kas tika notureta ma-
sajä aprinla pilsehtinä Valmeerā no 13. lihds 18. augustam,
pasneeds „Alg. Kirchenblatt“ sahdas siinä:

Schogad bijuse sinode apmekleta leelalà flaitli nelà
forficiat, kiu jis ierijen generalsuperintendentam hii nirma.

fenal, tadeht la jaunajam generalsuperintendentam bij pirmo
reisi wadit scho fapulzi un la daschi eew eh rojami preefsch-
meti apspreeschanai stahweja us deenas kahrtibas. Swa-
rigalee remati, kuri tituschi apspreest, bijuschi schee: skolu
leeta, tautiflaids jautajums un muhsu lauku basnizas patro-
natu teesiba. Skolu leetu nobeiguschi drihs ar ihsahn un
rahmahm debatem. Pahr tautiflo jautajumu tureti dedsigi
isskaidrojumi un tos pahrspreeda shli jo shli. Wif schee
isskaidrojumi raijisches taisnas pateesibas gata, brahligā
mihlestibā (?) un swrehta nopeetnibā. Nekas netizis no-
spreests, bet titlab runas kā pahrspreedumi peeyalihdeseju-
schī losi dauds pee schihs buhshanas labakas nojehgshā-
nas un stiprinauschi to pahrliezinaschanos, ka wif amata-
brahli, laut gan zehlusches no daschadahm tautibahm, ne-
nodalischootes wis Igawau, Latweeschū un Wahzu basniz-
fungōs, bet jo wairak, kā aridsan Widsemes lauku basnizas
ewangelissi-lutariskeem basnizlungeem wajagot, zeeschak
un zeeschak faweenoschotees lopā weenā tizibā, weenā mi-
lestibā, weenā darbā. Bet tee usbrukumi, kuri no tautifla-
puska nahfdami, pretojotees pret tehwu tizibū, pret de e-
wischligo un zilwezigu kahrtibu, esot pahrspehjami
ar Deewa wahrdā spehku. Mums jateiz, ka tas itin pa-
reisi, jo ta Kunga spehls pee wahseem warens parahdahs.
Pat patronata teesibahm sperest sinode naturejuse pat pees-
kahljibu, jo tahdā wihsē woretu zaur kahdeem preefschliku-
meem aislahrt to wihsē un eestahschu teesibas, kureem schi

Tahlač tizis ſinodei no taħs komiſijas, kura preekſch 3 gadeem eżelta no Kursemes, Rigaš un Widsemes ba-niżlungeem, nodota jauna dseefmu grahmata, kas driħsumā nahlxshot pahrdosħanā un deresħot tillab Kursemē kà Widsemē. Ta' tad nu us preekſchdeenahim wareshot Kursemneeki, Widsemeneeki un Widsemeneeki fawceenotees kopigā dse-ħafħanā, lubgħafħanās un pateiżibā.

Kursemes muischniezbas komiteja dara finamu zaur „Kurs. gub. awisem,” la Kursemes fahrtigais landtags, ar maldibas atwehleßchanu, posilis us 13. novembri ēh. a.

Tehrata un Behrnawa bij nodomajuscas dibindat
pee fewis hipoteku beedribas un preefch tam eefneegu-
schas waldibai statutus, dehl apstiprino schanas. Gelschleetu
ministerija us to bija atbildejuse, ka buhtu dauds derigaki
ja wifas Widsemes masalas pilsehtas faweenotos ween a
hipoteku beedribu, bet ne fewischki katra preefch fewid tahu-
zeltu, jo tad hipoteku beedribai buhtu leelaka usfiziba un
ari felme buhtu droshala. Us to Tehrbata tagad issazi-
juzechs, ka wina schim padomam peekrihtot, un tad fawus
statutus schini sind pahrtaijuse, wina tos nodomajuje pees-
fuhit wifahm Widsemes masakohm pilsehtahm, dehl fawu-
domu issazifchanas. Ta tad goidams, ka drihsa laika wi-
fas Widsemes pilsehtas dabuhu baudit hipoteku beedribu
labumus.

No Lehrbatas aprinka Kreewu laikrakstam „Rīsch. Websin.“ topo raksts:

Weenreis pa leelzelu brauza us bikelēs atlaišs saldats ar malkas wesumu. Winam brauz pretim lāhdīs kungs ar diwjuhgu, kura kutscheers jau no tahleenes fahka kleegit: „Eh, vrom no zela!” Tad nu saldats brauza ar wesumu un zelam pa abahm pūsem dītsch sneegs, kletsch no parafaras faulites bija paliziš jau gluschi īrdens. tad, sī-nama leeta, schahs pawehles winsch newareja ispildit, bet nogreesa tik tālu ween, ka wareja swabodi garam pabraukt. Kungs fahka bahrties us saldatu, pagehredams, lai winsch brauzot sneegā, un beidsot pawehleja kutscheeram, noskent no saldata sirga loka un eeliklī sawās kamandās. Kutscheers ari paklausīja. Saldats luhdsahs, lai nelaupot tas us zela, „un ja esmu mainīgs,” runaja winsch. „tad warat mani suhdsset teekas preelfchā.” Saldats pasazija sawu wahrdū, uswahrdū un dīshwes weetu, bet šķis nepaklausīja saldato luhgschonās, lai gan winu luhdsā ari līhdibrauzoschā kundsene. Saldots luhdsā, loi kungs winam pāsakot sawu wahrdū un dīshwes weetu, ir to winsch nedarija, bet tīkai neskaidrā Igaunau valodā atteiza: „Woj tu nesini, ka es esmu draudses kungs?! Ja tu nahks pehz sawa loka, tad dabuš 80 schagaru.” Scho issazijis, pawehleja kutscheeram dīht sirgus un aissbrauza. Saldats, palizis bes loka, no-nehma no sirga sakas un aissahja tuvākā fahdīchā, lai waretu dabut loka; bet šķīni laislā winam nosaga weenu daku no sirga leetahm un mehteli. Ar leelahm molahm tatschu aissbrauza līhds sawahm mahjahm; pehz lāhdahm deenahm winsch fahka mēlest to fungu, kas atnehma loka. Bet tur tāl mēlē? Saldats tīkai sinaja, ka kungs nosauza sawu kutscheeri par Wilhelmu, bet pats fāujahē par drou-dses fungu. Wiðpehdigi winsch dabuja sināt, ka brauzejs

bijis von J. lgs. Gross-Ullas ihposchneels. Saldats aiss-
gabja iurp un peeprafsja pehz sawa loka. „Ah!“ blaahwa
von J. — „Tad tu est tas, kas mani nepalkaussja us zela?“
Nu, tu tagad dabuši 80 steneen, so es tew arsoliju.“ Pee-
scheem wahrdeem von J. sita biletneekam fahdas reised pa
galwu un pawehleja saweem strahdneekeem wiau eeslodst
kuht. Ahri ween atmazha laudis, kureem von J. paweh-
leja hodit saldatu. Schis luhkoja premim runat, teildamis,
ka winsch esot saldati un ja winsch esot faut ka nebuht
wainigs, tad winu wajagot aissuhtit us brugu-teefu. „Es
tew tublit parahdischu, kur tawa brugu-teesa!“ fazija v. J.
Saldatu nopehra. Wehz pehrtchangs von J. prafija: „nu,
woj sajuti kur tawa brugu-teesa? Ej projam!“ Biletneeks
no Gross-Ullas taifni aissbrauza us Tehrbatu un apsuhdseja
von J. brugu-teesa. Bet brugu-teesa, ne-eewehrodama
aprinka ahrts leezibas, nenehma preelschā nemas schahē
leetas. — Bis tu pagehri par schahdu pahrestibu? prafija
wiaam brugu-teesa. Us scho saldati atbildeja, ka winsch
nela negribot pagehret, scho winsch atwehlot teesai. —
„Ja teesa man nospreedihs wehl 80 steneen, ari tad man
wojadsehs buht meerā, veelika wehl winsch klah. — „Nu,
ja tu nela nepagehri, tad ej mahja un ej meerā.“ Saldati
prafija, fahda teesa lai winsch apsuhsot von J. fungu.
— Ej us aprinkateesa, atbildeja brugu-teesa. Bet aprinkateesa
ari nepeenehma wina fuhsibas. Tad saldati fuhs-
seja gubernatoram, un tagad wiſi, kas sin par scho leetu,
gaida, kas tur issahls. — Wiswairak wehrā leekams ir
tas, ka to paschu von J. lgu gribot eezelt par meera-
teefnesi.

Peterburgā, 17. septembrī. Ministru komiteja, kā dzīr-dams, nospreeduse, ceļest telefonus Kreewijā. — Grafa Loris-Metikowa pahrabraukšana ir ahrsemem top gaidita astobra pirmās deenās.

Kronstade, 17. septembrî. Keisara Majestete wakar
notureja 7 stundigu smotru pahr kugeem, kas pahrbraukuschi
is Alusahs un Widus juhras. Wifas pawehles tapa isda-
ritas ar leelako weiklibu, var lo eemantoja keisarislu pa-
teizibu.

Polīzijas usraudībā stahwoſchā personu skaita, tā „Wald. Wehſin.” ſino, 1880. g. augusta mehnesi bij — 2837. No ſchahm dſhwoja Peterburgā 243. Peterburgas gubernā 30, Maſlawā 66, Maſlawas gubernā 35, Kalugas 315, Rasanās 255, Tveras 198, Kostromas 165, Archangelskas gubernā 96 un zītā Eiropas Kreewijā 1165.

Jauts Kristus. Peterburgā, kā „Novosti” stāstīja, šīm brihsčam atrodotees deputācija iš Vēmas gubernācijas, kas atmahuše luhgt, lai garīgā vīrsvalde atkvabinatu iš Solovečki-klosterā (Seemeļu Baltās jūras salā) „leelo prāveeti” un „Kristu”. Afnanasijs Puščkins, kas jau 14 gadus tamējot turets. Puščkins 1868. gadā kļāja sprediķi bija isteņis, ka šīs esot Kristus un esot nāsis, pāsauli atpestīt; tas Kristus, kuru pareizticības bāsnīza atfihst, esot tikai sāha preekfēteis. Puščkinam bija labi daudz pēkriteju, kārps ziteem gri ahrīs Korobows, kas Zahna Kristītaja amatu ispildīja. Savā tīzības trakums Puščkins nolahdeja dašhus valstīswīrus un sahka karot pret sv. sinodu. Puščkins farakstīja par savu māzību beesu grahmatu un vee-fubtīja to sinodam; sinods farakstītāju atsina par prahātā jukušķu. Puščkins pa tam strādāja nopeetni tālak un nolahdeja vīsus bīhskapus, kas tam negribeja tīzet. Nu ariāgā miršāmalde pāsaudēja vāzeitību un vākuftītu. Iela

gāja vēlējotā pārakāja pāzelību un ikgūtīju „kreis praeeti“ uz Solowezki-klosteri, kur tas ir šīm brihscham wehl attronahs. „Jahnis Kristitajš“, t. i. dakteris Korobows, pa tam spredikoja un kristīja tāblāk un, kād viņu sahka dzenāt, tas dewahs uz Gensi, Schweižē, kur tagad irodod awiss „Taisnības wehstneits.“ — Jaunai tizibai netruhkfot peekriteju arī Peterburgā, kur viņeem par galvu esot kahds bogats vihrs R. un tam par palīggu pat veens tureenes universitetes profesors. — Lihds ar deputāziju, kas luhds Puščlina atswabinašanu, atmahlūfe arī ūha seewa. Schi aplēzīna, ka viņas vihrs esot teescham wahjsprātīgs un ūhi kāte esot eedsimta slimība Puščlinu gimenē.

Maſlawa 16. septembrī, pēhž pušdeinas. Wifa boschurinda, iſteinot tikai lahdas magaſinas, ir nodeguſe. Slahdi rehlinā uſ $2\frac{1}{2}$ milj. rublu. Wifa bija apdroſchinats.

Крееву лаікрафтă „Новое Время“ ир атшахфта шахда
веҳрă аемама зеңсфана:

Zetotajš — isdeenejs Terekas aprīnčka kasaks, Feodors Matvejevs Bieukows, kuresh pebz fawas apsolishanas aizsēkoja us Peterburgu aismigusčam Zāram godu varahdit. Bieukows išjahja 25. aprīli is fawas fahdsčas, bes wiſadeem eero-tſcheem, un wiſu zelu libds Peterburgai nojahja gan pahri leeleem ūaukasus ūalneem, gan pahri grāvahm pa ne-apdīshwotahm weetahm; jahjot pahri Arganuš upei, daudz netruhla ka nosliktu; Tſchetschnas upē wiſch pats iſglabahs, lai gan bij japaſaude wiſa nauda un awiseš. Libds 1. maijam wiſch nojahja libds Vladisaukasum un no tu-reeņes wišam bij jaſahj pa stepem bes wiſado zela. Ap preezpadſmito juliju wiſch bij jau Woroneschā. Zelā wiſch apmekleja klosterus un zitas eewehrojamas meetas, apmekleja fawus tara beedrus un zitus fawus paſihstamus. 31. augustā pulkst. 8 wakarā wiſch bij jau Peterhofā, kur wiſch apstahjahs pee fawa brahla dehla Keisariskos Aug-

stibas pawadonu pullā. Še uš wina zeloschanu greeša lara vahwaldnežiba sawu wehribu un no wina un wina ſirga nonehma gihmetnes. 2. septembrī winsħi iſpildija sawu apföltisħanoħ, bij pee Zära-Atħwabinato ja kapa un luħgħanjas nama, kas ir-usbuhwets uſi taħbi weetaš, kif no-nika 1. martu b'reefmigais nedarba. Birukowd fauſs no uſskata, bet wehl fmuidris, 52 gaduš wejž; wiċċam it-ſeewa un 7 behrni Kaukasa.

Jaroflawa. Is diwahm sahdschahm 51 seewa ee-
fneeguse meera-teeheeschu sapulzes pastahwigajam lozekslim
schahdu luhguma rassiu: Bispadewigs luhgums no Ter-
schakowas un Chaldejewas sahdschu seewahm un atritnem,
lai tirgofschana ar brandwihnu tiktu aisseegta, tadehlt a
muhsu mihi zaur to teek neschehligi wabjinati; muhsu mah-
jas zaur wineem eet boja, waija familijs, padsen fee-
was un behrnus is mahfahm un dsehrums padara leelas
nekahrtibas. Ari atritni nodser fawuz semes gabalus un
fomas leetas. Tadehlt luhdsm, isdot wajadfigos nofazi-
jumus. (Parafst.)

Odesâ, 17. septembri. Nakti us 16. septembri semes-
bankas glabatawâ iszehlahs uguns. Iebschü gan wiru
tuhlit nodsehfa, tomehr otrâ deenâ istruhla 64,000 rublu.

Noahrsement.

Austruma-Ungarija. Walst&apulze tapa atklahta 28.
(16.) septembrī ar trona runu, kura Reisars apleezināja labu satissmi ar zītām walstīm un išfozija zīeschu zeribū, ka meers palīfs netrauzets. Cepreelsch schai atklahschanai tautas weetneeki pehz pastahwoschās fahrtibas jau bij sapulzejuſčees, isklauſtees ministru preefchneeka rafšu par gaidamo parlamenta atklahschānu lehnischčā pilī, Ungarijas galwas pilſehtā Pēchtā un fahrtibas noſazījumus, kas pee tam eewehrojami. Kad wiſe bij pareiſi nolasīts, no galejas freisahs vusēs jeb radikalem vazeblahs tautas weetneeks Iraxi un pasiroja, ka wiſch un wiņa partijas beedri us parlamenta atklahschānu ne-eerahdischotees, ja tai deenā us lehnischčas pilī blakus Ungarijas un Kroatijas walsts karogeem pliwinaschotees ari melni-dſeltenais karogs. Waj ſchis mas efot ihsītās Austreeſchu waldeneeku nama karogs, par to warot ſtrihdetees, jo pehz daschu domahm ſchi nama frāhjās efot ūrkans un halts. Bet kā ari buhtu, parlamenta atklahschana efot tautifki ſwehkti, lehnischčā pilī efot tautifki ehka, un tadehk tur ne-efot weeta waldeneeku familijs frāhjai. Tahlak Iraxi tam pretojahs, ka pee Ungaru parlamenta atklahschanas ap lehnīku*) buhſchot atrastees ari daschi leisarifki jeb piſparigi Austro-Ungarijas augsti amata wihi, jo zaur ūlabtuhſchānu tik gribot likt ūwaru us walsts weenibu. Beidsot ūkarsetais radikals ari tam pretojahs, ka lehnirsch nolasot trona runu, fehde-dams ar zepuri us galwas. Waj tas pee tam newarot tā pat ūtahwet, kā tautas weetneeki? Ministreem til truhbstot duhſchibas iſſkaidrot lehnīnam tautas wehleſchanos. Wiſus ſchos nepeeklāhjigos peefhmejumus ministru preefchneeks Tīsa ihsī atrāidija un ūpulzes ūlelkais wairums wiņam ſchai ūnā peekrita.

Franzija. Gambeta no jaunahs weetneeku sapulges wairs netifschot eezelts par presidentu. Gambeta pati to wairs newehlootees. Gemeeslis efot schahds. Ka finams, pret Gambeta eezelschanu Belwila eesneegti no radikalupuses protesti, un ta ka schee protesti naw pawisam bes pamata, jo pee balfoschanas radikali mineia apgabalaa pateesi tiluschi drusku apfpeesti, tad laikam peenahlees par Gambeta eezelschanu tautas weetneeku amata turet ilgaku ismellefchanu. Daschi nu atrod, sa buhtu nepeellahjigi, eezelt par tautas weetneeku presidentu tahdu wihi, nolura wehl nemas naw drofchi finams, waj tas mos tautas weetneeks. Lai nu waretu no pahrmeschanahm schai friai issfargatees, Gambeta pati gribot atsazitees no presidenta omata.

Mthibid es

D. J. — **D.** Preelsch tintes laukumu isremshanas leeto
chloru, falkus job ari abholisa fabli (Kleesatz). Comehr scheem lihdsel-
teem tas filiums, ta tre drabnas krabtai stabde. Preelsch krabfotad
drabnas nemeeet lobal istufukhu fosforfobhu natronu un daret pe tam-
ta: Celam drabnu leezet mosgaschanas traufa, uspilineet no fwuezes us
tintes laukuma lahdus pileenus tauft un mosgajeet tad drabnu minetad
laufejumä til ilgi, comehr tauft un libds ar teem ari laukums pasub.
Ja loukums ar plenv reiss nosiseet, tad atjaunojeet mosgaschanu wehl reiss.
D. E. — **D.** Mai fablis loveem ari mar llohdet? — Mar ari

— ४. — *Wu* *juhs* *lopeem* *ati* *war* *tahdet?* — *War* *gan-*
lung. *Ia* *Juhs* *no* *tab* *pahral* *dauds* *dodeet*, *tad* *ee**webrofeet*, *la* *ta-*
tahdas *pat* *ihwafchibas*, *tahdas* *vee* *daschas* *gistes* *redsam*. *Wispirms* *fahis*
stevri *pawewizina* *m* . . *fahanu*, *zaureschann*, *masina* *ehstgribu*, *trauzé* *loya-*
wefellbu, *ta* *la* *lori*, *luxesm* *to* *igatu* *laiku* *leelala* *mehrâ* *dob*, *nawâhrig*,
nolesf *un* *valeek* *loti* *nespehzigi*. *Pahral* *leelâ* *mehrâ* *deta*, *fahis* *fa-*
tarfe *langi* *un* *farnas*, *vee* *kam* *meefas* *flitums* *masinajabs*, *lops* *saudé*
spehlu, *juvhana* *un* *beeschi* *ween* *ihfa* *lailâ* *nobeidsahs*. *Tapehz* *lopeem*
— *it* *ihwafch* *leeliopeem* — *fahis* *jadod* *at* *sina*. *Red.*

^{*)} Ungaru radikali negrib no fates ar Austriju nesa suņat. Winnadeikt savu valdeneeku arī fauz tīk par (Ungarijas) īeknītu, jo „Kelsara” tituls zehķēs no Austrijas un apšķīme vēlpatrīgo Austro-Ungarijas valdeneeku.

